

ABONAMENTUL :

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
 Jum. an 36 Lei = 72 Cor.
 Trei luni 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul unui număr e de
 25 bani sau 50 fil.
 Telefon p. oraș și in-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarif.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

In lături.

Goana după câștig a devenit o boală. Toți vor să facă afaceri, toți vor să se îmbogățească în cel mai scurt timp. Oriunde te duci, nu auzi vorbindu-se decât despre negustorii și afaceri ce se pun la cale. Lumea comercială s'a văzut dintr'odată invadată de o mulțime care-i face concurență și care-i dă prilejul să ridice prețurile ce trec uneori de limitele fantasticului. Războiul a creat această stare anormală în cei care nu l-au făcut și care din liniștea ce li-era asigurată prin depărtarea de front, au început a da naștere speculei. Mulți din cei care s-au reîntors de pe front, au fost cuprinși de această boală, și profitând de stările tulburi, s-au pus pe lucru repede, ca să recâștige timpul pierdut. Și astfel am putut vedea cum oameni, care aveau cei mai suverani dispreț pentru o negustorie nepermisă, nu numai că au lăsat deoparte orice demnitate, dar au devenit cei mai fanatizi și abili negustori-speculanți. Oriunde înțezăreau cea mai mică afacere, îi vedeai scoțându-și capul, oriunde era ceva de vânzare, reapăreau cu fața îngrijorată și plângându-se de scumpetea ce există. Cum caută armele vânatului copoul, așa adușmeacă negustorii urma mărții pe care o acaparează. Toate măsurile ce s-au luat au rămas proză scrisă pe hârtie; orice constrângere a dat naștere unui fapt ciudat: dispariția mărfii de pe piață. O găseai, nu-i vorba, însă cu prețuri înalte și pe furis. Comerțul liber, lăsat mai în urmă și dat rezultate practice. Cel deprins să câștige, a continuat să și exercite meseria, și printr'o înțelegere tacită, prețurile s-au menținut sau au avut uneori o scădere ridicolă. Autoritățile statului au rămas neputincioase față de această Mafie a speculanților.

Cel mai prețios concurs scumpirei vieții l-au dat firește, speculanții. Să mai adăugăm că la aceasta, au contribuit scăderea valorii banului, lipsa de brațe și de materii prime, deteriorarea mașinilor, și mișcările anarhice care s'au accentuat în unele țări, înainte încă de terminarea războiului. Când nu se produce și nevoile rămân aceleași, e natural ca cererea să fie mai mare decât oferta, și deci prețurile să se mărească. Dar ceia ce e mai ciudat, e că lucrurile de care ai nevoie se găsește, însă cu prețuri fabuloase. Cum vei da atât cât îți cere speculantul, pe care cele de mai multe ori nici nu-l vezi, fiindcă ori se plimbă în automobil, ori joacă o partidă de cărți, găsești și poți cumpăra tot ceia ce-ți trebuie.

Și dela el au prins obiceiul toți. Scumpimi ceri când am eu nevoie, își zice producătorul, scump îți vind și eu ce produc, și-ți zice aceasta cu cea mai bună credință. Mi-am amintesc în privința aceasta de vorbele unui bătrân, pe care l-am întreat, de ce vinde așa de scump. Și bietul om mi-a răspuns în naivitatea lui cu o vorbă înțeleaptă: „Pe mine mă fură altul, eu te fur pe dumneata, dumneata furi pe altul, și așa toți ne furăm ca orbii”. Am ris...

Dar nu despre aceasta voiam să vorbim. Voiam să relevăm faptul că boala de câștig a devenit un simptom social, care când e aplicat de organe ce sunt în funcțiunea statului, duce deadreptul la cele mai primejdioase rezultate. Pilda cea de sus, imitată de cei mici, te aruncă în prăpastie.

Din fericire, până acum, în Ardeal, cauzile simptomatice care s'au ivit, au rămas izolate. Regretăm că ele s'au putut ivi și ne-ar părea grozav de rău să aflăm din oficiul Consiliului dirigent și de alte cazuri. Cele întâmplute la Bistrița, sunt suficiente, sunt prea multe pentru Ardealul liberat. E o rușine să se poată găsi astfel de funcționari, care să creadă că funcția ce li-s'a încredințat e o sinecură de stat îndărătul căreia să poată opera; după cum e o rușine și un scandal public, ca acei cărora li-s'a încredințat importanta însărcinare de comisari alimentari să vândă nevoile populației pentru câțiva zloți, cum auzim c'ar fi cazul unui individ oarecare. Nu numai pedeapsă trebuie să se dea aceluia pe care îi denunță oficiul din Sibiu, ci o pedeapsă exemplară și urgentă. Căci publicul așteaptă sancțiuni imediate, și bănuitor cum e, dacă lucrurile întârzie, își clatină încrederea.

Statul nu este și nici nu trebuie să fie un paravan în dosul căruia indivizi lipsiți de orice scrupule să poată opera mai rău ca'n codru, în speranța că asupra potlogărilor lor se va întinde mușamaua națională. De aceea ne bucură că autoritățile Consiliului dirigent iau măsuri severe, ceia ce înseamnă că nimeni nu se identifică, nici nu are intenția de a patrona pe pungăși. Răul trebuie stărpit din rădăcină. Orice toleranță, o cât de mică șovăire, constituie o primejdie. Ceia ce e rău în alte părți, cu toții trebuie să ne dăm osteneala, și avem datoria, să contribuim la stăpîrea lui.

În lături cu putregaiul, afară cu oamenii care în numele idealului național și al altor vorbe mari, ascund interese personale și potlogării de care ne arde obrazul de rușine.

Dispoziții pentru săraci la Oradea-Mare

Senatul orășenesc al Orăzii-mari a luat o hotărîre laudabilă și bună de urmat. În cursul războiului, dar mai cu seama în timpul din urmă prețurile alimentelor s'au urcat la absurd, încât majoritatea populației nu-și mai poate procura nici cea mai necesară hrană. Autoritățile prin diferite dispoziții greșite au îngreunat și mai mult traiul omului sărac, iar speculanții continuă prin diferite manevre a menține pe piață prețurile exagerate ale articolelor alimentare.

În urma hotărîrii senatului orășenesc din Oradea-mare, începând din 19 cor. pentru săraci, văduvele și orfanii soldaților, invalizii și familiile lor, și muncitorimea fără câștig s'au fixat prețuri reduse.

Astfel prețul făinei de grâu un chilogram, 1.50 cor.; un chilogram făină de secară 1.50 cor.; un chilogram făină fin măcinată 7 cor.; un chilogram făină de porumb 1.60 cor.; un chilogram zahăr 6 cor.

Pentru populația mai bine situată materialicește s'au stabilit prețurile următoare: făină de grâu un chilogram două coroane, făină de secară 2 cor.; făină fin măcinată un chilogram 10 cor.; făină de porumb un chilogram 1.60 cor.; zahăr un chilogram 8 coroane.

Pentru pâine s'a stabilit de 2—2.04 cor. chilogramul.

Retragerea Italiei?

Telegraful ne-a adus știrea că membrii Italiei la conferința de pace, au părăsit definitiv Parisul. Nu știm dacă știrea corespunde adevărului, dar dacă s'ar confirma, complicațiile la care ar putea da naștere, ar amenința pacea Europei.

Cercurile oficiale franceze, se spune, își arată îngrijorarea în urma acestui act, exprimându-și temerea de izbucnirea unui nou război.

Motivul retragerii, ar fi nesatisfacerea integrală a revendicărilor Italiei și nerespectarea condițiilor provăzute în tratatul încheiat cu Anglia și Franța înainte de intrarea ei în război.

Să examinăm situația: Între condițiile mai principale Italia dorește să aibă stăpînirea necontestată asupra Mării Adriatice. Celelalte revendicări ale ei, sunt îndeajuns de cunoscute ca să mai insistăm asupra lor. Nefiindu-i satisfăcute cererile principale se retrage dela conferință.

Ce va rezulta de aici? O răceală cu aliații, care desigur își vor da toate silințele să împedecă o ruptură, și eventualul război cu sârbii, croații și slovenii. Un război ar fi o nenorocire, căci vor aduce formarea unei noi alianțe de război și nout tulburări în Europa. Nici nu îndrăzim să ne gândim la cele ce ar urma, dacă Italia ar trece la acțiune, dar constatăm că mai ușor se câștigă războaiele decât pacea.

In jurul retragerii trupelor române.

— Ce a răspuns guvernul român notei lui Clemenceau. —

Organul oficiu al guvernului „Viitorul” din 19 c. examinând situația scrie:

După remiterea răspunsului, delegația germană a cerut o prelungire a termenului de cinci zile. S'a acordat imediat o prelungire de 48 de ore, ceia ce ar însemna că răspunsul Germaniei va trebui să se producă până Luni 23 Iunie la amiază, în loc de Sâmbătă 21 Iunie. Nu este însă sigur dacă Germania va răspunde în cuprinsul acestui termen. S'ar părea că, după știrile de azi, că Germania ar fi de pe acum decisă să mai ceară o nouă prelungire a termenului de răspuns. *In tot cazul, în Germania se dă o deosebită semnificație faptului că congresul socialist a aprobat punctul de vedere al guvernului Scheidemann, care pledează împotriva semnării păcii.* De altfel, probabil este că, deocamdată cel puțin Germania va refuza semnarea păcii, cu nădejdea că va putea trage foloase din divergențele de păreri dintre Aliați, deși își dau bine seama că o rezistență ar fi imposibilă.

La invitațiunea dlui Clemenceau de a ne retrage pe linia de demarcație, care de altfel nu a fost niciodată fixată în scris, guvernul român a comunicat la Paris răspunsul său potrivit și drepturilor recunoscute ale României, și demnității noastre naționale. Bela Kun care pretindea să intre în tratative directe cu noi,

credem a ști că în ceia ce ne privește, nu va avea această onoare. România nu poate intra azi în greșeala în care nu au reușit s'o atragă nici la Brest-Litovsk. Considerațiuni de ordin moral și de prevedere politică, ar împiedica-o desigur dela o asemenea greșală.

INFORMAȚII.

— Cenzura ne-a suprimat pe ziua de ieri un pasaj din declarațiile dlui I. G. Duca ministru de agricultură și domenii. D. Duca făcuse declarații cu privire la frontierele României dinspre Ungaria, în care între altele, spunea că principalele orașe Arad, Oradea-mare și Sătmar cad în cuprinsul hotarelor României.

Era primejdios de spus aceasta?

— Mașinile demontate dela uzinele din vechiul regat pe timpul ocupației și care fuseseră transportate în Turcia, au fost readuse în țară și înapoiate proprietarilor.

În prezent se continuă cercetări în privința mașinilor transportate de bulgari, spre a putea fi și acelea readuse în țară

— Zilele trecute nu puteai face doi pași pe străzile Aradului fără să nu dai de vânzător de tutun, care se găsea în abundență.

Alaltăeri li s'au fixat prețuri maxime în consecință, pe ziua de azi tutunul a dispărut din Arad.

— Cu toate că s'au fixat prețuri maxime pentru alimente, ele nu se respectă. Alaltăeri vânzătorii au bătut un agent polițienesc care-i silea să respecte prețurile ordonate.

— Din primul stoc de 50 locomotive cedate de Franța României au sosit în țară până acum 28 în cea mai mare parte americane. Celelalte 22 vor sosi peste câteva zile. Guvernul a primit înștiințare că ni s'a acordat un alt lot de 50 locomotive.

— Resortul afacerilor interne a dat o comunicare, înștiințând că liberarea permiselor de tren gratuit, sau cu preț redus cade exclusiv în competența direcției generale c. f. r.

— Ministerul de industrie și comerț prin comisia română de aprovizionare ce funcționează la Paris, a contractat cu comisiunea canadiană furnizarea următoarelor materiale necesare agriculturii noastre.

5000 secerătoare legătoare; 1000 secerătoare simple; 4000 topoare; 10,000 târnăcoape; 2000 tesle de dulgherie; 18,000 fierăstrae; 50,000 furci; 4000 greble; 10,000 coase; 5000 seceri; 1000 malaseoare; 1000 putineuri; 2000 tone de sfoară de manila și numeroase piese de schimb pentru secerătoare, în valoare totală de 31 milioane lei.

Sfoara de manila și parte din mașinile și uneltele agricole comandate au sosit la Galați și Brăila cu vaporul „Iul” iar restul va sosi în curând cu un vapor navlorit exclusiv pentru acest transport.

— Academia română a reales ca președinte pe d. P. Poni și a ales ca vicepreședinte pe d. Al. Brătescu-Voinești, d. Onciul și St. Hepites.

Cetim în *Patria* din 19 Iunie: „O desmintire. „Românul” din Arad publică o știre dela Ag. Dacia în înțelesul cărea dl Iuliu Maniu președintele Consiliului Dirigent împreună cu dnii șefi de resort Aurel Lăzăr și Romul Boila s'ar intrage în curând din viața politică.

Dăm cea mai categorică desmintire acestor știri false și ne exprimăm marea că „Românul” să lasă indus în eroare de informații necontrolate și cari sunt menite a face un rău serviciu cauzei naționale:

Răspundem: „Românul” a desmintit știrea a doua zi, adică la 14 Iunie. Deci desmintirea „Patriei” dela 19 Iunie e tardivă. Dar... vă admirăm confrăților!

— D. N. Mihulin, profesor la școala normală din localitate a fost însărcinat de resortul de culte să-l reprezinte la examenele de maturitate ce se vor ține la școalele secundare din județul Bichiș.

— Cetim în ziarele din București: Doisprezece ofițeri de stat major care se aflau la Belgrad au sosit în București. La frontieră au fost perchișionați de autoritățile sârbești și bagajele le-au fost reținute.

— Miniștrii ardeleni, bucovineni și basarabeni St. C. Pop, V. Goldiș, I. Nistor, I. Inculeț și dr. Ciuhureanu au ținut o consfătuire la București asupra situației externe și interne a țării în vederea statornicirii unui program comun.

— Direcțiunea Generală a Statisticii a evaluat pierderile suferite de România în timpul războiului din 1916, și 1918 aproximativ 770.000 persoane.

Cifrele privitoare în armată sunt extrase din diferite tablouri găsite la Ministerul de război și prelucrate de această Direcțiune; iar în ce privește populațiunea civilă s'a calculat excedentul total de decese, față de mortalitatea normală a țării.

Pierderile sunt împărțite astfel: Morți în populația civilă bărbați: 254.000, femei: 195.360. Total 450.000.

Morți din armată: ofițeri și trupă căzuți pe câmpul de luptă: 85.000, ofițeri și trupă morți dintre răniți și bolnavi în spitale 155.000; Ofițeri și trupă morți dintre prizonieri în captivitate 60.000. Total 300.000; Numărul mutilațiilor și invalizilor de război 20.000. Total general 770.000.

— D. dr. Valer Moldovan, cunoscutul luptător din Turda, a primit o delicată misiune din partea Consiliului Dirigent, în județele ocupate în prezent de armata română.

D. dr. Gr. Moroianu, fost consul al României la Odessa, a fost numit secretar general pe lângă Consiliul Dirigent, atașat în special pe lângă d. Iuliu Maniu, președintele Consiliului Dirigent.

— Guvernul litvanian a decis convocarea Constituantei.

Eri a avut loc la mănăstirea din Sinaia o primă consfătuire cu privire la unificarea bisericei din vechiul regat cu acelea din Ardeal, Bucovina și Basarabia.

Au luat parte la această consfătuire dnii miniștri dr. C. Angelescu și Goldiș, I. P. S. Mitropolit Pimen, Episcopul Miron Cristea, câte doi delegați ai facultăților de teologie din București și Cernăuți, câte doi delegați ai Ardealului și Basarabiei și d. C. Dobrescu administratorul Casei Bisericei.

Scriitorii croați au ținut o adunare în care au decis ca să introducă alfabetul latin în locul celui cirilic, acesta rămânând numai în literatura bisericească.

Postul comisar de alimentare din Alba de jos, dr. Morariu a fost arestat acum trei zile de procuror.

În potriiva numelui s'au primit numeroase reclamațiuni în ultimul timp, fapt care a dat naștere la cercetări. În urma anchetei, care se spune că a descoperit lucruri grave, dr. I. Morariu a fost depus.

Adunarea comercianților și industriașilor români din județele Arad, Cenad și Bichiș se ține azi la orele 9 dim. în sala de ședință județeană, din localitate.

— D. V. Savel, primul nostru redactor, va lipsi pentru câteva zile din Arad.

— *Bibliografie.* Au apărut: *Șoapta clipeilor trăite* de dl G. Samarineanu. Prețul lei 3.50. De vânzare la librăria „Concordia” Arad. *Insemnări Literare* An. I. nr. 19 cu articole de G. Ibrăileanu, G. Topârceanu, T. Măinescu etc. Prețul 1 leu.

REVISTA PRESEI.

N. Iorga în „Neamul Românesc” despre condițiile ce ni se prezintă;

Fără a vorbi de amănunte, care vor ieși noi vom fi aceia cari le vom arăta, ajutându pe oamenii cari încearcă a face curente, pentru a învia o politică externă condamnată pentru a servi, în nesuccesul de azi și în speranțele de mâini, o politică internă, strict partidism, condamnată, — se poate spune că noul regim presupune riuri și că ferate „internaționalizate” și nu recunoașterea suveranității Statelor mici cu minorități naționale când e vorba de tratamentul acestor naționalități, ba nici măcar nu declară care regimul pe care-și rezervă a-l impune și să priveghia. Fără a mai vorbi de unele clauze economice în care cei mici cu dreptate cred nedreptățiți, cu atât mai mult, cu cât a-și reface toată gospodăria, zguduită de războiu.

Că rostul lumii nu mai poate fi cel vechi nici în ce privește ideile conducătoare, concepțiile dominante, că se va atinge prin Liga Națiunilor, dacă ea se va putea forma, menținea și dovedi efectivă, ceva din acea suveranitate a Statului pe care în cea mai deplină și mai înclisă formă o fixa „von Treitschke” nu poate fi îndoială.

Dar pentru a se ajunge acolo trebuie ca toți să vadă interesul lor în măsurile ce sânt a se lua. Și nimeni, văzând că i se aplică un regim deosebit de al celorlalți, să nu se fere în cea mai legitimă a sa mândrie.

Altfel ajungem neapărat la protestări, și protestările de azi însemnează refuzul de execuție de mâne. Și ce măsuri s'ar lua oare contra aceluia care, fără a fi un dușman, refuză de a îndeplini lucruri care l-ar înjosi și păgubi?

NOUȚĂȚI LITERARE

de vânzare la

„LIBRĂRIA CONCORDIA”

ARAD, strada Deák-Ferenc nrul 3

Lucian Blaga Poemele luminii 7.—

Lucian Blaga. Pietre pentru templul meu 6.—

Ion Clopoșel. Frământările unui an. 1918

Ion Clopoșel. Antologia scriitorilor români

(Bibl. Semănătorul) Partea I. 1'20, partea II. 1'20

partea III. 3'20, partea IV. 3'20

V. Alexandri. Poezii (Bibl. Semănătorul)

Partea I. 4'—, partea II. 3'—.

Li 10

Pentru fundația și monumentul Virginei și Gheorghe Hotăran

Au subscris:

Preot Iancu Ștefănuț 1000 cor.

Subscrierile se primesc la Administrația ziarului „Românul”.

Secretariatul cercului Moroda.

No 157—1919.

Publicație.

Pentru cancelaria secretariatului Moroda se caută doi canceliști experți în afaceri administrative. Cei cari pot lucra independent la repartitia dărilor, sunt preferiți. Postul va ocupa momentan. Leafa lei 150 lunar.

Moroda, 15 Iunie 1919.

Nicolai Giurgiu
secretariul cercului

No Cii 122 2.

TELEGRAME.

Brătianu și-a amânat plecarea.

Sibiu 21. Se anunță că primul ministru d. Brătianu și-a amânat plecarea din Paris. (Ag. Dacia).

Retragerea italienilor dela conferință.

Lyon 21. După știrile semif oficiale sosite din Roma delegația italiană s'a retras definitiv dela conferința de pace. Cercurile politice franceze privesc cu îngrijorare situația așteptându-se la evenimente surprinzătoare și neplăcute în centrul și partea ostică a Europei. (Ag. Dacia).

Intruniri contra Italianilor.

Laibach, 21. — Consiliul comunal a ținut o ședință publică în care a protestat împotriva granițelor ce intenționează a fixa conferința.

Primarul a declarat că dacă Italia insistă să rateze bucăți din trupul sloven atunci aceștia vor pune mâna pe arme și vor porni la luptă. Ajutorul de primar Tryler a vorbit cu înflăcărare în același sens, amenințând că poporul sloven va ști să-și apere drepturile și că niciodată nu vor accepta jugul străin. S'a votat o moțiune în care se spune că slovenii nu vor recunoaște niciodată o asemenea pace nedreaptă care ar duce la moartea economică. Cere plebiscit care să hotărască cui va aparține Karintia, Gorizia, Triest și Dalmația. (Ag. Dacia)

Pregătiri pe Rin.

Paris 21. Pe tot malul Rinului se fac mari pregătiri militare în cazul când pacea nu s'ar semna de Germania.

Răspunsul Austriei.

Paris 21. Contrapropunerile austriacilor au fost repartizate comisiei de cercetări.

Medalia Victoriei.

Paris 21. Guvernul francez a prezentat camerei un proiect pentru înființarea unei medalii a Victoriei.

Frontierile Poloniei.

Paris, 21. — Cei cinci au discutat eri asupra frontierelor Poloniei, Ucrаниеi și Galitiei orientale. Trasarea frontierei va fi comunicată celor două guverne.

Publicarea textului de pace.

Paris 20. — Șefii de guvern ai marilor puteri aliate și asociate au decis să publice condițiunile păcii cu Germania și Austro-Ungaria așa cum au fost trimise la 16 Iunie cu corecțiunile făcute la 7 Mai.

Publicarea textului se va face la Paris și Londra, și va apare azi. (A apărut Vineri. N. R.)

5000 de germani arestați.

Paris 21. Germania violează frontiera Sileziei de sud gonind din localități pe poloni.

Ca represalii au fost arestați 5000 germani în Posen.

Paris 21. Consiliul de patru s'a despărțit. Wilson e la Bruxelles, Loyd Georg la Verdun. În locul consiliului de patru, consiliul de cinci se ocupă cu afacerile.

În jurul exîmpăratului Carol.

Paris 21. Întrun discurs ținut la Berlin, Helfferich, fostul secretar de stat a declarat că scrisoarea exîmpăratului Carol adresată prințului de Bourbonne e perfect autentică și a fost contestată de Germania din cauza condițiilor politice.

Exîmpăratul a declarat atunci că aceasta „e cea mai grozavă falsificarea istoriei!”

Delegați americani la Constantinopol.

Zagreb, 21. — Delegații americani care au sosit la Constantinopol au fost primiți în audiență de Suțan. (Ag. Dacia).

Protestul Muntenegrului contra Serbiei.

Roma 21. Guvernul muntegrcan desminte categoric în presa italiană știrile, cari spun că Muntenegrul dorește unirea cu Serbia. Guvernul muntegrcan e sigur că marile puteri aliate își vor împlini promisiunile și vor restabili regatul muntegrcan. Muntenegrul nu vrea să știe nimic de o incorporare la Serbia. (Ag. Dacia).

Mare întrunire croată contra sîrbilor.

— Ofițerii sîrbi bat și arestează pe croați. —

Zagreb 21. Studenții universitari au ținut o ședință împotriva guvernului, cerând deplină independență pentru croați și celelalte provincii anexate. La adunare au luat parte și deputați croați care au cerut eliberarea deputaților arestați.

Deputatul Dușan Popovici a declarat că ruperea provinciilor anexate este azi necesară de oarece sîrbi din Serbia veche nu sunt capabili nici demni de a governa un popor superior lor.

Atunci a apărut un colonel sîrb cu un detașament de soldați și a cerut imediata dizolvare a întrunirii.

Cei care au protestat au fost bătuți și arestați de soldații sîrbi. (Ag. Dacia.)

O dorință americană.

Paris 20. — Generalul Marsch, șeful statului major american declară că 25 la sută din familiile celor morți în Franța, preferă ca corpurile celor morți pe câmpul de luptă să rămână în Franța.

Un ordin al lui Cicerin.

Zagreb, 21. — Cicerin a dat un ordin către toate autoritățile soviete ruse ca să adune pe toți supușii statelor ce sunt dușmanii guvernelor din Moscova și Budapesta ca să-i ducă în lagărul de internați de lângă Moscova. (Ag. Dacia).

Cine sunt delegatii Turciei.

Paris, 20. — Agenția Havas anunță că Hetil Ferid pașa, mare vizir și ministru de externe, Tesik pașa fost mare vizir, Tesik bei ministru de finanțe și Regad Hamil bei au sosit la Paris ca delegați ai Turciei la conferința de pace. (Ag. Dacia.)

Retragerea lui Sonnino.

Geneva 20. „Europen Press” anunță din Roma că Sonnino se va retrage după iscălirea păcii. (Ag. Dacia.)

Lyon 20. La ministeriul de externe se ține ședința consiliului de 10 discutând chestiile otomane.

Ce condiții pune Germania ca să iscălească.

Paris, 20. — Se anunță din Berlin, că guvernul imperial german e gata să iscălească pacea, dacă aliații ar face concesii în chestia teritoriului Saar și a Sileziei și dacă recunosc Germaniei dreptul de a încheia convenții comerciale. (Ag. Dacia.)

Mișcări subversive în Statele-Unite.

Paris 20. Din Washington: Concluziunile comisiei de anchetă a Senatului asupra mișcărilor subversive din Statele-Unite tind să obțină votarea unor legi severe contra anarhiei și a organizațiilor cari preconizează violența.

Raportul vestește apoi bolșevismul, care nu este altceva decât dictatura unei clase de cetățeni.

Redactor responsabil: Dr. Sever Miclea.

Editor responsabil: Aurel Russu.

Pentru abonații noștri.

Din cauza scumpirei hârtiei și a tiparului ne vedem siliți să schimbăm prețul abonamentului care e următorul:

Un an 70 lei — 140 cor.

O jum. an 36 lei — 72 cor.

Trei luni 18 lei — 36 cor.

Prețul unui număr e de 25 bani 50 fileri.

Abonații cari au achitat deja abonamentul vor avea de plătit diferența dintre vechiul și noul abonament.

Ziarul nostru se află de vânzare la următorii depozitari din vechiul regat:

În Brăila: Nicu Vasilescu.

În Bacău: Grigore Sichițiu.

În Caracal: Libr. și Tip. Românească Cooperativă.

În Drohoiu: Societatea Cooperativă „Solidaritatea”.

În Turnu-Măgurele: Librăria Românească Ie M. Stanculescu.

x Salon românesc de tuns, ras și frizat strada Deák-Ferenc nr. 2. Radu Ursu. U 117—10

x La preotul PETRU PELLE din Mini-com. Arad se află de vânzare ULTOI DE VIE cu rădăcină. (Nr. Pe 67)

Se caută

pentru o mare casă comercială-industrială un bun ACHIZITOR. Se cere garanță materială și morală.

Ofertele se vor înainta la administrația acestui ziar.

LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI ROMÂNUL AFLĂ APLICARE MOMENTANĂ

2 DOMNIȘOARE

SE CERE APTITUDINE ÎN LUCRĂRI DE BIROU. CONDIȚIE DURABILĂ.

Faceți publicațiunile DV. în cel mai răspândit ziar de dincoace de Carpați

„ROMÂNUL”,

și atunci succesul este sigur!

Se pot insera cereri și oferte de servicii, închirieri, arândări, cumpărări și vânzări de mobile și imobile, anunțuri comerciale, anunțuri de căsătorie, etc. etc.!

Taxele se plătesc după tarif.

PETROL ȘI BENZINĂSE CAPĂTĂ ÎN SCHIMB
PENTRU BUCATE LA:**MAXIM I. VULCU, ARAD**
STRADA FÁBIÁN LÁSZLÓ NR. 5.
VU 87-10**Esență de oțet**DE 10 HYDRATE ÎN COANT
DE 50 HECTOLITRE DE VĂZARE LA:**Endre Kalmár, Arad**

PIAȚA ARPÁD-TÉR No 5.

Aa 109-5

„EDIFICĂTORUL”

(fosta văduva Iosif Mittner) ARAD,

reprezentanța generală a fabricelor de cărămidă (ciripe)
și țigle BOHN trimite în poziții de vagoane pentru
tot Ardealul. — Corespondență românească. — Can-
celaria și magazina lângă vama Curticiului. E 97-3**Ofițer român**CAUTA VIPT
(PRÂNZ ȘI CINĂ)
LA O FAMILIE
ROMÂNĂ.

A se adresa la Administrație.

No 120-2

MECANIC DIPLOMATcaută post la domeniu sau la
moșie. Cunoștințe: MOTOR,
MOARĂ, FIER. :: Adresa:**ALEXANDRU KALMÁR**Fazekasvársánd, posta Sântana
(jud. Arad.) Ka 124**Cumpărăm**totfelul de oleu, potrivit pentru fa-
bricarea săpunurilor, grăsimi, seu,
tot așa oleu de sămânță de bostan și
de floarea soarelui pentru specialități
farmaceutice. To 126-6**VINURI**de soiuri foarte bune albe
și Schiller, trase după
drojii în detalii pe lângă
prețuri foarte moderate se
pot câpăta la firma: He 114-5**„HERMES”**

întreprindere de Comisiuni,

în ARAD, str. Luther Márton nrul 1.

Croitoreasă de casă

ARAD, str. Peștelui (Hal tér) 5, ușa 17.

Go 130-2

Anunț. În Comuna Șebeș (Borossebes)
județul Arad se arendează exclu-
siv unui român o veche prăvălie
mixtă în legătură cu cârciumă.
A se adresa:**MANÓ BERNSTEIN, ARAD**

str. Perényi Nr. 7. :: Be 121-2

PROSPECT. Sub denumirea »Ardealul« se înființează o societate pe acțiuni cu un capital de
cel puțin 2,000,000 coroane, împărțit în acțiuni nominative de câte 250 cor. acțiunea
Sediul Societății este în Cluj, cu sucursale în orașele principale din Ardeal și
părțile unghurene.

Durata Societății este nelimitată.

Scopul societății este a înființa: Institute de arte grafice, case de editură, librării;
zincografii, legătorii, cartonage, papetării, comerț de ziaristică, agenții de informațiuni
telegrafice și de publicitate, și fabrici de hârtie.Societatea va fi condusă de un comitet de administrație de cel puțin 7 și cel
mult 15 membri. Fundatorii își rezervă dreptul să numească pentru primul period de
trei ani consiliul de administrație. De asemenea își rezervă dreptul selecționării sub-
scrierilor ce se ofer. Censorii vor fi aleși de adunarea de constituire.În adunările generale fiecare acțiune dă dreptul la un vot. Băncile și societățile
anonime vor fi reprezentate la adunarea generală printr'un singur plenipotențiat.Acțiunile se pot subscrie în Sibiu: la Banca Centrală pentru industrie și comerț,
la »Albina«, la »Lumina« și la ziarul »Patria«; în Cluj: la banca »Economul« și »Vatra«;
în Arad: la banca »Victoria«; în Orăștie: la banca »Ardeleana«; în Brașov: la filiala
»Albina«; în Dej: la »Someșana«; în Oradea-mare: la »Bihoreana«.

Termenul până când se primesc subscrierile de acțiuni este de 1 Iulie 1919.

La subscriere se plătește 30% din capitalul subscris și câte 20 cor. cheltueli de
fondare. Restul de 70% se va achita în două rate și anume la 1 Septembrie 1919 și
la 1 Ianuarie 1920.Fundatorii garantează solidar pentru sumele vărsate, până la adunarea de con-
stituire, care se va ține cel mai târziu până la 15 Iulie 1919, și care va fixa capitalul
social, ținând seamă de subscrierile ce se vor face.

Sibiu, 10 Iunie 1919.

FUNDATORII:**Oct. C. Tăslăuanu**

directorul general al societății »Luceafărul“.

Ion I. Lăpedatudirectorul Băncii Generale de asigurare, secretarul general
al Resortului de finanțe.**Inginer Victor Blășiuanu.**

directorul general al minelor de cărbuni și fier.

Vasile C. Osadă

secretarul general al Resortului de agricultură.

Ionel Comșa

secretarul general al Resortului de comerț.

Ing Vidrighin

directorul Băncii centrale pentru industrie și comerț.

Dr. Tiberiu Brediceanu

director de bancă, directorul secției artelor frumoase.

Gavril Precup, profesor

directorul învățământului secundar.

Dr. Ioan Mateiu

directorul învățământului primar.

Victor Stancu, profesor

directorul învățământului profesional.

Nicolae Ivan

asesor consistorial.

Dr. Sextil Pușcariu
profesor universitar.**Ioan Moța, preot**

directorul ziarului »Libertatea“.

Ion Agârbiceanu, preot

directorul ziarului »Patria“.

Dr. Silviu Dragomir, profesor

șeful biroului presei.

Dr. Sebastian Bornemisa, profesor

șef-redactor al ziarului »Patria“.

Dr. Ioan Lupaș, protopop

secretarul general al Resortului cultelor.

Dr. Onisifor Ghibu, profesor

secretar general al Resortului de instrucție.

Dr. Ilie Dăianu, protopop**Dr. Victor Onișor, avocat**

secretarul general al Resortului de interne.

Alexandru Ciura, profesor

directorul ziarului »Unirea“.

Aurel P. Bănuț

director al ziarului »Renașterea Română“.

I. U. Sorțeu, profesor

șef redactorul ziarului »Renașterea Română“.

MĂSAR.PREGĂTESC MOBILE MO-
DERNE ȘI SIMPLE. PRIMERC
SPRE EXECUTARE MOBILE
ANTICE CU GRAVURĂ SAU
POLITURĂ. :: ::**IOAN SFETU, ARAD**

strada Aranykéz numărul 8.

Cea mai bună calitate de perli și pământuri,
în sortiment bogat, se pot cumpăra cu prețuri
avantajoase, în prăvălia fabricii lui**Alexandru Maár**

Revânzătorilor cu preț redus.

ARAD, Deák Ferenc utca nr. 2.

Ma 43-20